

سیستم های مهندسی لجستیک

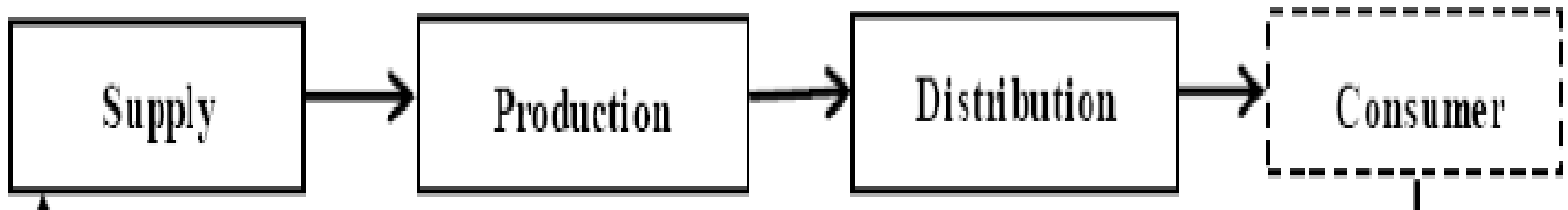
مدرس: مهرداد مهربد

stu_link@yahoo.com

پائیز 94

لجستیک روبه جلو

- Forward Logistics

دلایل برگشت کالا

1. برگشت از سوی سازنده

- ✓ مواد اولیه اضافی/دورریز
- ✓ مشکلات کیفی

2. برگشت از سوی توزیع کننده

- ✓ فراخوان برگشت محصولات بدلیل مسائل ایمنی و سلامت
- ✓ برگشت محصولات خراب شده یا به دلایلی غیر قابل استفاده
- ✓ برگشت به خاطر سر رسید تاریخ انقضا
- ✓ کالاهائی که جهت حمل سایر کالاها مورد استفاده قرار می گیرند همانند کانتینرها ، پالتها

3. برگشت از سوی مشتری

- ✓ برگشت محصولات گارانتی شده بدلیل مختلف از جمله برآورد ننمودن نیازهای مشتری
- ✓ برگشت محصولات دارای وارانتی بعلت مشکلات بوجود آمده در محصول در هنگام استفاده
- ✓ برگشت محصولات پس از مصرف همانند بطریهای نوشیدنی
- ✓ برگشت محصولات پس از پایان عمر مصرف آنها

لجستیک معکوس

• در لجستیک معکوس

- ✓ پیش بینی مشکل می باشد
- ✓ حمل و نقل از تعدادی به یکی
- ✓ کیفیت، بسته بندی و قیمت کالا تقریباً یکسان نمی باشد
- ✓ مقصد، مسیر و وضعیت واضح و شفاف نمی باشد
- ✓ انحراف در کانالهای توزیع
- ✓ موارد متعددی در قیمت تاثیر گذارند
- ✓ اندازه گیری هزینه های لجستیک معکوس معمولاً مشکل می باشند
- ✓ مدیریت موجودی کار راحتی نمی باشد
- ✓ پیچیدگی در بازاریابی

لجستیک معکوس

- تفاوت بین لجستیک سبز و لجستیک معکوس
لجستیک معکوس به بازگشت مجدد کالاها جهت استفاده از بخشی یا تمامی آن کالا مرتبط می شود در حالیکه لجستیک سبز مرتبط با کاهش اثرات اکولوژیکی لجستیکی میباشد.
- عوامل مؤثر در اجرای لجستیک معکوس
  - ✓ مسائل اقتصادی
  - ✓ قوانین و مقررات
  - ✓ مسئولیت شهروندی

فرآیند لجستیک معکوس

فرآیند لجستیک معکوس دارای 4 فعالیت اصلی می باشد.

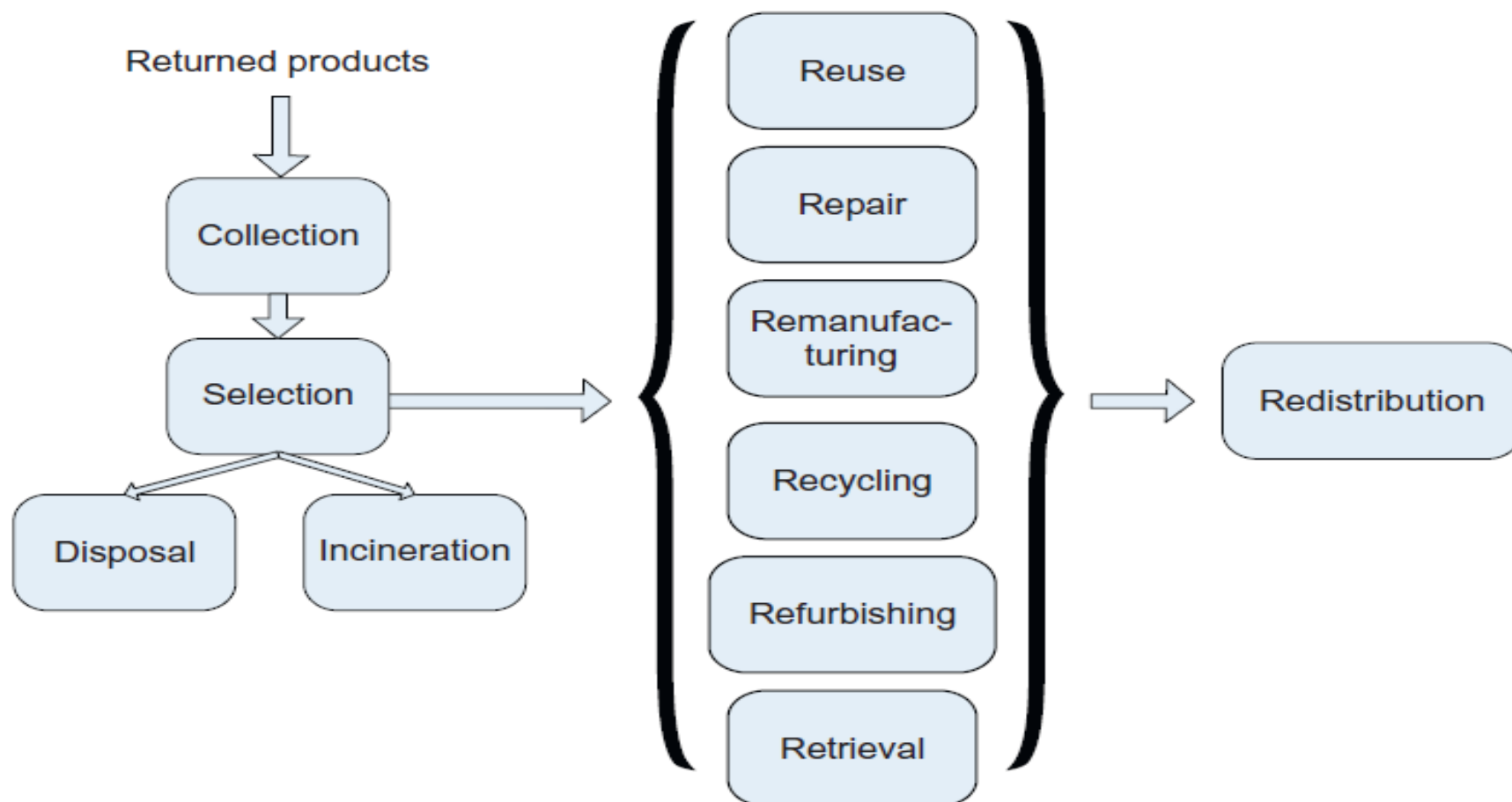
(1) جمع آوری

(2) بازرسی (شامل: مونتاژ، دسته بندی، آزمایش و ذخیره سازی)

(3) بازفرآوری

(4) توزیع مجدد

جریان محصول در لجستیک معکوس

جریان محصول در لجستیک معکوس

- استفاده مجدد (Reuse): محصولاتی که در وضعیت مناسب برای استفاده مجدد می باشند (بطریها، کانتینرها، پالت ها).
- بازآوری (Reprocessing): محصولات استفاده شده به يك محصول قابل استفاده تبدیل می شوند که می تواند در سطوح مختلف اتفاق بیفتند.
- بازیافت (Recycling): محصول به فرم مواد اولیه تغییر میابد مانند خرده های آهن، شیشه، پلاستیک و کاغذ
- بازسازی (Re-manufacturing): يك محصول بطور کلی یا قسمتی از آن برای ایجاد يك محصول جدید و یا محصول قابل استفاده بکاربرده می شود
- تعمیر (Repairing)
- بازیابی (Refurbishing): ارتقا محصول
- سوزاندن (Incineration): انرژی حاصل نمودن از سوزاندن محصولات
- ضایعات (Disposal): محصولاتی بدون استفاده که نمی توانند بخاطر دلایل فنی یا اقتصادی مجددا استفاده شوند.

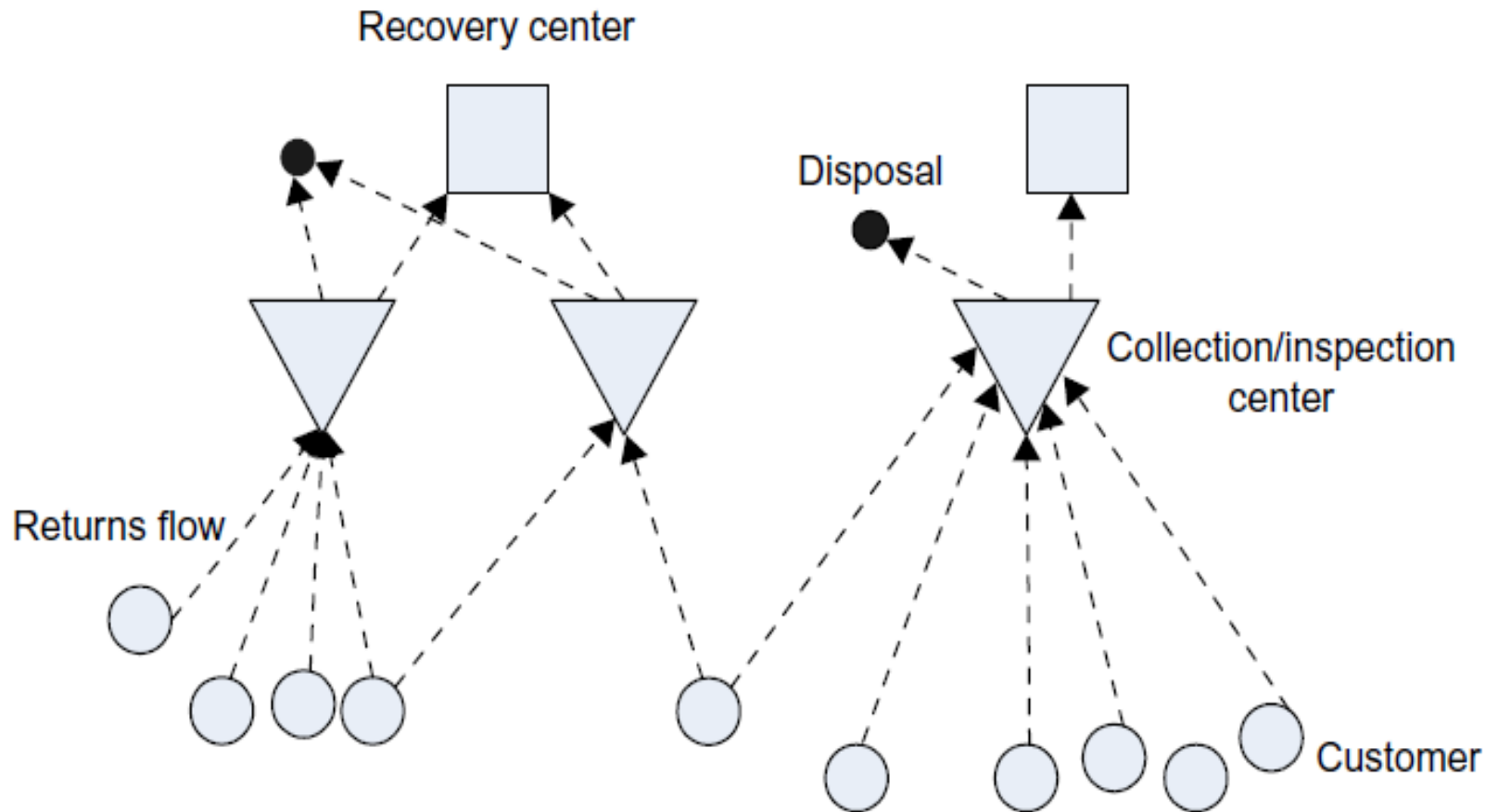

ساختار شبکه در سیستم لجستیک معکوس

بطور کلی ساختار یک شبکه لجستیک متاثر از موارد زیر میباشند:

- دوره زمانی
- ظرفیت
- تمرکز و عدم تمرکز
- مسئولیت شبکه
- سطوح/مراحل شبکه

مدل مکانیابی برای طراحی شبکه لجستیک معکوس

مدل مکانیابی برای طراحی شبکه لجستیک معکوس

Sets

I = potential plant locations for collection/inspection

J = fixed recovery locations

K = fixed disposal locations

L = fixed customer locations

Variables

$$Y_i = \begin{cases} 1 & \text{if a collection/inspection center is open at location } i \\ 0 & \text{otherwise} \end{cases}$$

X_{li} = number of returns from customer l to collection or inspection center i

Z_{ij} = number of recordable items transferred from collection or inspection center i to recovery center j

W_{ik} = number of scrapped items transferred from collection or inspection center i to disposal center k

مدل مکانیابی برای طراحی شبکه لجستیک معکوس

Costs

cf_{li} = transportation cost for a unit of returned items from customer center l to collection or inspection center i

cs_{ij} = transportation cost for a unit of recordable items from collection or inspection center i to recovery centers j

ct_{ik} = transportation cost for a unit of scrapped item from collection or inspection center i to disposal centers k

caf_i = capacity of the collection or inspection centers i

cas_j = capacity of the recovery centers j

cat_k = capacity of the disposal centers k

Parameters

d = average percentage of disposed items

r_l = number of returned items from customer l

r_i = fixed cost to set up collection or inspection centers i

مدل مکانیابی برای طراحی شبکه لجستیک معکوس

• تابع هدف

$$\text{Min } Z = \sum_{i \in I} f_i Y_i + \sum_{l \in L} \sum_{i \in I} c f_{li} X_{li} + \sum_{i \in I} \sum_{j \in J} c s_{ij} Z_{ij} + \sum_{i \in I} \sum_{k \in K} c l_{ik} W_{ik}$$

• تضمین جهت جمع آوری کلیه محصولات برگشتی از مشتریان

$$\sum_{i \in I} X_{li} = r_l \quad \forall l \in L$$

• توازن جریان کالا بین مراکز جمع آوری و مراکز بازفرآوری

$$\sum_{j \in J} Z_{ij} = (1 - d) \sum_{l \in L} X_{li} \quad \forall i \in I$$

• توازن جریان کالا بین مراکز جمع آوری و مراکز ضایعات

$$\sum_{k \in K} W_{ik} = d \sum_{l \in L} X_{li} \quad \forall i \in I$$

مدل مکانیابی برای طراحی شبکه لجستیک معکوس

• در صورت حمل کالائی به مراکز جمع آوری آن مرکز ساخته شده و ظرفیت لازم را داراست.

$$\sum_{l \in L} X_{li} \leq Y_i \text{caf}_i \quad \forall i \in I$$

• تضمین جهت رعایت حداکثر ظرفیت مراکز بازفرآوری

$$\sum_{i \in I} Z_{ij} \leq \text{cas}_j \quad \forall j \in J$$

• تضمین جهت رعایت حداکثر ظرفیت مراکز ضایعات

$$\sum_{i \in I} W_{ik} \leq \text{cat}_k \quad \forall k \in K$$

$$Y_i \in \{0, 1\} \quad \forall i \in I$$

$$0 \leq X_{li}, Z_{ij}, W_{ik} \quad \forall i \in I, j \in J, k \in K, l \in L$$